

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 145/13
Λουξεμβούργο, 7 Νοεμβρίου 2013

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-199/12, C-200/12, C-201/12
Χ, Υ και Ζ κατά Minister voor Immigratie en Asiel

Οι ομοφυλόφιλοι αιτούντες άσυλο μπορούν να αποτελέσουν ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα δυναμένη να διωχθεί λόγω του γενετήσιου προσανατολισμού τους

Η ύπαρξη, στη χώρα καταγωγής, ποινής φυλακίσεως ή καθειρξεως κολάζουσας ομοφυλοφιλικές πράξεις δύναται, από μόνη της, να αποτελέσει πράξη διώξεως υπό την προϋπόθεση ότι η ποινή αυτή όντως εφαρμόζεται

Βάσει μιας ευρωπαϊκής οδηγίας¹ η οποία παραπέμπει στις διατάξεις της Συμβάσεως της Γενεύης², κάθε υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, ιθαγένειας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη «κοινωνική ομάδα», βρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν είναι σε θέση ή, λόγω του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της χώρας αυτής, δύναται να ζητήσει να του παρασχεθεί καθεστώς πρόσφυγα. Στο πλαίσιο αυτό, οι πράξεις διώξεως πρέπει να είναι λόγω της φύσεως ή της επαναλήψεώς τους αρκούντως σοβαρές ώστε να συνιστούν σοβαρή προσβολή των βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Οι Χ, Υ και Ζ είναι υπήκοοι αντιστοίχως της Σιέρα Λεόνε, της Ουγκάντα και της Σενεγάλης. Επιθυμούν να αποκτήσουν καθεστώς πρόσφυγα στις Κάτω Χώρες, διατεινόμενοι ότι έχουν βάσιμο φόβο διώξεως στις χώρες καταγωγής τους στηριζόμενο στον γενετήσιο προσανατολισμό τους. Πράγματι, οι ομοφυλοφιλικές πράξεις είναι ποινικά αδικήματα στις τρεις αυτές χώρες και μπορούν να οδηγήσουν σε σοβαρές κυρώσεις που κυμαίνονται από βαριές χρηματικές ποινές μέχρι, σε ορισμένες περιπτώσεις, ισόβια κάθειρξη.

Το ολλανδικό Raad van State (Συμβούλιο της Επικρατείας, Κάτω Χώρες), το οποίο δικάζει σε τελευταίο βαθμό, υπέβαλε στο Δικαστήριο αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως οι οποίες αφορούν το καθεστώς πρόσφυγα βάσει των διατάξεων της οδηγίας. Το εθνικό δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο αν αποτελούν «ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα» υπό την έννοια της οδηγίας οι υπήκοοι τρίτων χωρών που είναι ομοφυλόφιλοι. Επιπλέον, ζητεί να διευκρινιστεί κατά ποιον τρόπο πρέπει οι εθνικές αρχές να αξιολογούν, στο πλαίσιο αυτό, τι συνιστά πράξη διώξεως σχετικά με ομοφυλοφιλικές δραστηριότητες και αν η ποινικοποίηση των δραστηριοτήτων αυτών στη χώρα καταγωγής του αιτούντος, η οποία μπορεί να οδηγήσει μέχρι την κάθειρξη, συνιστά δίωξη.

Στη σημερινή απόφασή του, το Δικαστήριο εκθέτει κατ' αρχάς ότι δεν αμφισβητείται ότι ο γενετήσιος προσανατολισμός ενός προσώπου αποτελεί χαρακτηριστικό τόσο θεμελιώδους σημασίας για την ταυτότητά του ώστε να μην πρέπει να αναγκάζεται να το αποκηρύξει. Συναφώς, το Δικαστήριο δέχεται ότι η ύπαρξη ποινικής νομοθεσίας αφορώσας ειδικά τους ομοφυλόφιλους καθιστά δυνατή τη διαπίστωση ότι τα πρόσωπα αυτά συνιστούν χωριστή ομάδα η οποία από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική.

¹ Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (ΕΕ L 304, σ. 12).

² Σύμβαση περί της νομικής καταστάσεως των προσφύγων, η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951, Recueil des traités des Nations unies, τόμος 189, σ. 150, αριθ. 2545 (1954), και τέθηκε σε ισχύ στις 22 Απριλίου 1954. Συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, το οποίο συνήφθη στη Νέα Υόρκη στις 31 Ιανουαρίου 1967 και τέθηκε σε ισχύ στις 4 Οκτωβρίου 1967.

Πάντως, για να συνιστά μια προσβολή των βασικών δικαιωμάτων δίωξη υπό την έννοια της Συμβάσεως της Γενεύης, η προσβολή αυτή πρέπει να έχει κάποιο επίπεδο σοβαρότητας. Κατά συνέπεια, κάθε προσβολή των βασικών δικαιωμάτων ενός ομοφυλόφιλου αιτούντος άσυλο δεν θα φθάνει κατ' ανάγκην σε αυτό το επίπεδο σοβαρότητας. Απλώς και μόνον η ύπαρξη νομοθεσίας ποινικοποιούσας ομοφυλοφιλικές πράξεις δεν δύναται να θεωρηθεί τόσο σοβαρή προσβολή ώστε να κριθεί ότι συνιστά δίωξη υπό την έννοια της οδηγίας. Αντιθέτως, ποινή φυλακίσεως ή καθείρξεως κολάζουσα ομοφυλοφιλικές πράξεις δύναται, από μόνη της, να αποτελέσει πράξη διώξεως, αρκεί όντως να εφαρμόζεται.

Υπό τις συνθήκες αυτές, όταν ένας αιτών άσυλο προβάλλει ότι στη χώρα καταγωγής του υπάρχει νομοθεσία η οποία ποινικοποιεί ομοφυλοφιλικές πράξεις, στις εθνικές αρχές του κράτους που ζητείται άσυλο απόκειται να προβούν σε εξέταση όλων των κρίσιμων πραγματικών περιστατικών σχετικά με αυτή τη χώρα καταγωγής, περιλαμβανομένων των νόμων και κανονισμών της και του τρόπου με τον οποίο αυτοί εφαρμόζονται. Στο πλαίσιο της εξετάσεως αυτής, στις εν λόγω αρχές απόκειται ιδίως να καθορίσουν αν, στη χώρα καταγωγής του αιτούντος, η ποινή φυλακίσεως ή καθείρξεως εφαρμόζεται στην πράξη.

Όσο για το ερώτημα αν είναι εύλογο να αναμένεται, προκειμένου ένας αιτών άσυλο να αποφύγει δίωξή του, να αποκρύπτει την ομοφυλοφιλία του στη χώρα καταγωγής του ή να επιδεικνύει συγκράτηση κατά την εξωτερική του γενετήσιου αυτού προσανατολισμού, το Δικαστήριο δίνει αρνητική απάντηση. Εκτιμά ότι το να απαιτηθεί μέλη κοινωνικής ομάδας που έχουν τον ίδιο γενετήσιο προσανατολισμό να τον αποκρύψουν αντίκειται σε αυτή ταύτη την αναγνώριση ενός χαρακτηριστικού τόσο θεμελιώδους σημασίας για την ταυτότητα ώστε να μην πρέπει να αναγκάζονται οι ενδιαφερόμενοι να το αποκρητύξουν. Επομένως, κατά το Δικαστήριο, είναι ανεπίτρεπτο να αναμένεται, προκειμένου ο αιτών άσυλο να αποφύγει δίωξή του, να αποκρύψει την ομοφυλοφιλία του στη χώρα καταγωγής του.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να θέσουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο απόκειται να λύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)"

☎ (+32) 2 2964106